

Anna Maria Bernardinis
Universitat de Pàdua

ideasidees

Recerca universitària i lectura juvenil

Investigación universitaria
y lectura juvenil

University Research and Children's Literature

1. Una experiència europea

L'any 1962, Giuseppe Flores d'Arcais, aleshores director de l'Institut de Pedagogia de la Universitat de Pàdua, va promoure el Premi Europeu de Literatura Juvenil, bienal. Aquesta data pot ser, simplement, una data més, com moltes altres. De fet, en aquella època no eren pas pocs els premis literaris, però val a dir que molt pocs, la majoria d'àmbit nacional o local, es dedicaven als lectors joves. Però segons el meu parer, aquesta data té una importància especial sobretot per dos motius. El primer és el fet que el premi es qualificués d'*europeu*, denominació que era inusual aleshores; i el segon, potser encara més original per a l'època, és el fet que fos precisament una universitat, una de les més antigues i prestigioses, qui promogués el premi. Sobre Europa, sobre cultura europea, sobre una formació cívica i intel·lectual que no quedés tancada i circumscrita als àmbits nacionals i lingüístics, se'n discutia molt, especialment durant la dècada posterior a la Segona Guerra Mundial –que en realitat no fou sinó una guerra fratricida entre pobles europeus–, i es tornaven a contemplar, amb uns ulls nous, les *arrels comunes*, els *valors comuns* que havien caracteritzat la *paideia* europea durant més de dos mil anys. Més enllà de les unions, de tipus econòmic o polític, entre estats i governs, i més enllà

1. Una experiencia europea

En 1962, Giuseppe Flores d'Arcais, entonces director del Instituto de Pedagogía de la Universidad de Padua, promovió el Premio Europeo de Literatura Juvenil, bienal. Esta fecha puede ser, simplemente, una fecha más, como tantas otras. De hecho, en aquella época no eran pocos los premios literarios, pero cabe señalar que muy pocos, la mayoría de ámbito nacional o local, se dedicaban a los lectores jóvenes. Pero, en mi opinión, esta fecha tiene una importancia especial sobre todo por dos motivos. El primero es el hecho de que el premio se calificase de *Europeo*, denominación que era inusual entonces; y el segundo, quizá aún más original para la época, es el hecho de que fuera precisamente una universidad, una de las más antiguas y prestigiosas, quien promoviese el premio. Sobre Europa, sobre cultura europea, sobre una formación cívica e intelectual que no quedase cerrada y circunscrita a los ámbitos nacionales y lingüísticos, se discutía mucho, especialmente durante la década posterior a la Segunda Guerra Mundial –que en realidad no fue sino una guerra fratricida entre pueblos europeos–, y se volvían a contemplar, con unos ojos nuevos, las *raíces comunes*, los *valores comunes* que habían caracterizado la *paideia* europea durante más de dos mil años. Más allá de las uniones, de tipo económico

1. A European experience

In 1962, Giuseppe Flores d'Arcais, director of the Institute of Education Science at the University of Padua at the time, founded the biennial European Award for Children's Literature. Since literary awards were common at the time, some may regard this as an ordinary event without any particular significance; yet in fact, awards for children's literature were rare and the few that existed were mostly local or national in scope. Thus, in my opinion, this date has a special significance for two particular reasons: first, because the Award was described as "European", an unusual denomination for the times, and second, and perhaps still more original for the times, because one of Europe's oldest and prestigious universities was behind the promotion of the Award. In the decade after the close of the Second World War – which, in fact, was merely a fratricidal war between European peoples – a great deal of discussion circulated on Europe, European culture and an open-minded, civic and intellectual education not circumscribed to national and linguistic spheres. The common roots and values that had characterized European *paideia* for over two thousand years were examined from a fresh point of view. Beyond economic or political alliances between nations and governments and the rising nascent communi-

també de les naixents comunitats d'interessos europees, hom reclamava al món de l'educació i de la promoció i la comunicació intel·lectuals, als quals s'imputaven els silencis culpables del passat, que s'erigissin en promotors d'una renovació moral i cultural, profunda i duradora. Les generacions més joves n'eren les destinatàries, però també les futures autores d'aquesta regeneració, i per això tots els aspectes de llur vida social, tots els continguts culturals que hom els proposava, tots els detalls de llur recorregut existencial eren objecte de revisions radicals, de transformacions decisives o desitjades. «Quina cultura?» i «quina educació?» eren, a l'Europa dels anys cinquanta i seixanta, les qüestions centrals de qualsevol debat, tant en l'àmbit de l'opinió pública, com de la discussió científica, o de les opcions polítiques.

A més, cal no oblidar que durant aquells anys Europa es trobava dividida per un teló «d'acer» –i no tan sols en sentit metafòric–, el qual impedia l'intercanvi comunicatiu i la lliure circulació de les persones. Proposar un premi de literatura juvenil europeu significava doncs, l'any 1962, propugnar l'existència d'una capacitat i d'unes oportunitats de lectura per a les generacions més joves als diversos països d'Europa, tant de l'est com de l'oest. En conseqüència, significava també propugnar l'existència d'un sector editorial especialitzat en aquest públic concret i, òbviament, la presència d'autors que hi dediquessin les seves propostes narratives i poètiques. Aquesta hipòtesi de partida comportà una àrdua tasca d'anàlisi de la situació i les condicions singulars de cada país i pròpies de cada cultura en particular, una feina no gens fàcil, especialment durant les fases inicials de l'activitat del Premi Europeu.

El fet que aquest premi fos promogut per una institució universitària i que per tant volgués assolir uns objectius de recerca i atènyer-se a uns criteris qualitius rigorosos comportà que en quedés exclosa qualsevol participació de la indústria editorial, com també que els noms i els càrrecs dels membres del jurat no es fessin públics i, sobretot, que la participació en la selecció i la valoració de les obres publicades cada bienni es fes de manera independent, tant per la banda dels editors com dels autors mateixos –àdhuc dels autors inèdits, fins a la meitat dels anys vuitanta. Així doncs, a la secretaria del Premi Europeu hi arribaren volums i manuscrits en totes les llengües europees, il·lustrats per artistes de les escoles estilístiques més diverses i impresos per editors que actuaven segons una visió pròpia de llur relació amb el públic i de llur pròpia funció cultural.

Una bigarrada munió de propostes que requeria, a l'hora de fer la valoració comparativa pròpia del format d'un premi, tenir en compte la singularitat del públic al qual s'a-

o político, entre estados y gobiernos, y más allá también de las nacientes comunidades de intereses europeas, se reclamaba al mundo de la educación y de la promoción y la comunicación intelectuales, a los que se imputaban los silencios culpables del pasado, que se erigiesen en promotores de una renovación moral y cultural, profunda y duradera. Las generaciones más jóvenes eran las destinatarias, pero también las futuras autoras de esta regeneración, y por eso todos los aspectos de su vida social, todos los contenidos culturales que se les proponían, todos los detalles de su recorrido existencial eran objeto de revisiones radicales, de transformaciones decisivas o deseadas. «¿Qué cultura?» y «¿Qué educación?» eran, en la Europa de los años cincuenta y sesenta, las cuestiones centrales de cualquier debate, tanto en el ámbito de la opinión pública, como de la discusión científica, o de las opciones políticas.

Además, no se debe olvidar que durante aquellos años Europa se hallaba dividida por un telón «de acero» –y no tan sólo en sentido metafórico–, que impedia el intercambio comunicativo y la libre circulación de las personas. Proponer un premio de literatura juvenil *Europeo* significaba pues, en el año 1962, propugnar la existencia de una capacidad y de unas oportunidades de lectura para las generaciones más jóvenes de los diferentes países de Europa, tanto del este como del oeste. En consecuencia, significaba también propugnar la existencia de un sector editorial especializado en este público concreto y, obviamente, la presencia de autores que le dedicasen sus propuestas narrativas y poéticas. Esta hipótesis de partida comportó una ardua tarea de análisis de la situación y las condiciones singulares de cada país y propias de cada cultura en particular, una tarea nada fácil, especialmente durante las fases iniciales de la actividad del Premio Europeo.

El hecho de que este premio fuera promovido por una institución universitaria y que, por lo tanto, quisiera lograr unos objetivos de investigación y atenerse a unos criterios cualitativos rigurosos, comportó que quedase excluida cualquier participación de la industria editorial, así como que los nombres y los cargos de los miembros del jurado no se hicieran públicos y, sobre todo, que la participación en la selección y la valoración de las obras publicadas cada bienio se hiciera de manera independiente, tanto por parte de los editores como de los propios autores –incluso de los autores inèdits, hasta mediados de los años ochenta. Así pues, a la secretaria del Premio Europeu llegaban volúmenes y manuscritos en todas las lenguas europeas, ilustrados por artistas de las escuelas estilísticas más diversas e impresos por editores que actuaban según una visión propia de su relación con el público y de su propia función cultural.

ties of European interests, the world of education and intellectual communication and promotion was held responsible for the guilty silences of the past and urged to take a stand as promoters of a lasting, profound, moral and cultural renovation. The youngest generations were to be both recipients and future authors of this regeneration and thus, each aspect of their social lives, all the cultural content that was being proposed for them, every detail of their existential journey was the object of radical revisions and decisive or desired transformations. The questions of what culture and education consisted in were at the core of European debate in the 1950s and 1960s among the general public, as well as in science and politics.

Another major factor during those years was Europe's division by an Iron Curtain –not only in a metaphorical sense– which prevented communicative exchange and free physical circulation. Proposing a European Award for children's literature back in 1962 meant advocating for reading skills and opportunities for young people all over Europe, both East and West. In turn, it also meant advocating for a publishing sector that specialised in this specific public and, obviously, for authors who would contribute their fiction and poetry. This hypothetical starting point entailed the arduous and far from easy task of analysing each country's idiosyncratic conditions and culture, especially taxing during the European Award's early years.

As this Award was being promoted by a university institution that would therefore expect to meet research goals and abide by rigorous qualitative criteria, it meant the exclusion of the publishing industry, the confidentiality of the names and positions of its jury members and, especially, the independent selection and assessment of published works each biennium, both in terms of editors as well as the authors themselves –even unpublished authors– until the mid-1980s. Thus, volumes and manuscripts in all of Europe's languages, illustrated by artists of diverse stylistic schools and printed by publishers who acted in accordance with their personal views of their relationships with the public and their own cultural functions, began to pour into the European Award's secretariat.

This wide-ranging multitude of proposals made it necessary to take into account the target audience's own profile, the desired or expected possible forms of reception and assessment and the Award's implicit or explicit cultural and/or educational purpose when conducting the comparative assessment inherent in an award format. In practice, the inception of the European Award in the early 1960s was an attempt by the university to find a definition for literature *for* or *by* children and *for* or *by* adolescents (better known as children's literature) and criteria

dreçaven, les possibles formes de recepció i de valoració previstes o desitjades i les finalitats culturals i/o educatives, implícites o explícites, que les guiaven. A la pràctica, amb la iniciativa del Premi Europeu, la universitat intentava, a l'inici dels anys seixanta, definir què calia entendre per literatura *de o per a* infants, *de o per a* adolescents (més coneguda com a *literatura juvenil*) i cercar uns criteris per a valorar-ne la qualitat, i es proposava de fer-ho a nivell europeu, és a dir, duent a terme una recerca europea comuna. Aquest fou el repte d'aquella iniciativa: si s'ha superat o no, seran els historiadors els qui ho decidiran.

Les bases del Premi, que no van canviar des de la primera edició fins a l'última (1962-2000), es referien a la cultura dels pobles europeus amb aquestes paraules: «Sempre que els homes de ciència i de cultura han reflexionat sobre la civilització europea, el debat ha ampliat els límits d'aquesta identitat cultural fins a incloure-hi les característiques essencials de l'humanisme: teoricitat i tecnicisme, tradició i revolució, diàleg socràtic i diàleg cristià, invenció poètica i invenció científica, en una dimensió temporal que parteix de l'Hèl·lade i arriba a l'illa d'Utopia».

Cada generació redescobreix en si mateixa la curiositat d'Ulisses i la d'Erasme, la inquietud de Macbeth, de Hamlet i dels Karamàzov, recorre de nou itineraris dantescos o proustians, s'emmiralla en Faust, en Cándid o en Sant Francesc, revoluciona els sistemes coneguts amb Copèrnic i Comeni, cavalca el cavall de Rotlan o de don Quixot.

Cada generació europea troba, a l'inici d'aquest recorregut, el nas mentider de Pinotxo i l'espill d'Alicia, els camperols de les faules esclaves i els bromistes de les rondalles alemanyes, s'embarca en les naus dels vikings i en els bots dels pescadors de corall, entra a la cabana de Robinson i davalla vint mil llegües sota la mar amb el capità Nemo. Conèixer les obres de la millor literatura europea, que les generacions d'avui i de demà podrien o haurien de llegir, significa comprendre i valorar quina nova cultura produeix la nostra civilització i mostrar el camí d'una formació autènticament humanística de les generacions més joves, que cal entendre com una presa de consciència del propi passat i com la capacitat de crear un futur a la mesura de la persona humana.

Com es pot veure, es tractava d'un veritable manifest programàtic que, invocant l'existència d'un patrimoni cultural comú, el de l'*Europa dels autors*, exigia la continuïtat d'una *Europa dels lectors*, lectors que exigien *presències reals*, per dir-ho amb paraules de George Steiner. I si a l'Europa d'aleshores –tal com en la dels nostres dies, de l'actual inici del tercer mil·lenni– el nombre i l'exigència crítica dels lectors, i especialment dels més joves, no eren espectaculars, el nombre i la competència dels qui es pos-

Una abigarrada multitud de propostes que requeria, a la hora de hacer la valoración comparativa propia del formato de un premio, tener en cuenta la singularidad del público al que se dirigían, las posibles formas de recepción y de valoración previstas o deseadas y las finalidades culturales y/o educativas, implícitas o explícitas, que las guiaban. En la práctica, con la iniciativa del Premio Europeo, la universidad intentaba, a principios de los años sesenta, definir qué debía entenderse por literatura *de o para* niños, *de o para* adolescentes (más conocida como *literatura juvenil*) y buscar unos criterios para valorar la calidad, y se proponía hacerlo a escala europea, es decir, llevando a cabo una investigación europea común. Éste fue el reto de aquella iniciativa: si se ha superado o no, serán los historiadores quienes lo decidan.

Las bases del Premio, que no cambiaron desde la primera edición hasta la última (1962-2000), se referían a la cultura de los pueblos europeos con estas palabras: «Siempre que los hombres de ciencia y de cultura han reflexionado sobre la civilización europea, el debate ha ampliado los límites de esta identidad cultural hasta incluir las características esenciales del humanismo: teoricitad y tecnicismo, tradición y revolución, diálogo socrático y diálogo cristiano, invención poética e invención científica, en una dimensión temporal que parte de la Hélade y llega a la isla de Utopía».

Cada generación redescubre en sí misma la curiosidad de Ulises y la de Erasmo, la inquietud de Macbeth, de Hamlet y de los Karamazov, recorre de nuevo itinerarios dantescos o proustianos, se refleja en Fausto, en Cándido o en San Francisco, revoluciona los sistemas conocidos con Copèrnic y Comeni, cabalga el corcel de Orlando o de don Quijote.

Cada generación europea encuentra, al inicio de este recorrido, la nariz mentirosa de Pinocho y el espejo de Alicia, los campesinos de las fábulas esclavas y los bromistas de los cuentos alemanes, se embarca en las naves de los vikings y en los botes de los pescadores de coral, entra en la cabaña de Robinson y desciende veinte mil leguas bajo el mar con el capitán Nemo. Conocer las obras de la mejor literatura europea, que las generaciones de hoy y de mañana podrían o deberían leer, significa comprender y valorar qué nueva cultura produce nuestra civilización y mostrar el camino de una formación autènticament humanística de las generaciones más jóvenes, que se debe entender como una toma de conciencia del propio pasado y como la capacidad de crear un futuro a la medida de la persona humana.

Como se puede ver, se trataba de un verdadero manifiesto programático que, invocando la existencia de un patrimonio cultural común, el de la *Europa de los autores*, exigía la continuidad de una *Europa de los*

with which to assess its quality and it set out to do so at the European level, i.e., by conducting common European research. This was the underlying challenge of the initiative: historians will decide whether or not it was met.

The Award's mission, which remained the same throughout is history (1962-2000), addressed the culture of European peoples in these words: "Whenever men of culture and science have reflected on European civilization, the debate has expanded the boundaries of this cultural identity to include Humanism's essential characteristics – theory and technique, tradition and revolution, Socratic and Christian dialogue, poetic and scientific invention– in a timeframe that embarks from the Hellenes and lands at the isle of Utopia".

Each generation must rediscover for itself the curiosity felt by Ulysses and Erasmus and the restlessness that perturbed Macbeth, Hamlet and the Brothers Karamazov; it must follow Proust's nine stations or the nine stations of the cross, reflect on Faust, Candide or St. Francis of Assisi, revolutionise established systems with Copernicus and Comenius and ride steeds with Orlando or Don Quixote for itself.

At the start of this itinerary, each European generation encounters Pinocchio's lengthening nose and Alice's looking glass, farmers from Slavic fables and jokers from German tales; it embarks on Viking ships and coral fishermen's boats, enters the Robinsons' hut and plunges twenty thousand leagues under the sea with Captain Nemo. Being familiar with the most outstanding works of European literature that today's generations could or should read means understanding and appraising the kind of new culture our civilisation is producing and illuminating the path to an authentically humanistic education of younger generations, which must be understood as a raising of awareness about one's own past and the capacity to create a future tailored to the human dimension.

This veritable programmatic manifesto invoked the existence of a common cultural heritage, the culture of a Europe of authors, and demanded continuity from a Europe of readers who demanded "real presences", in George Steiner's words. And if the number and critical demands of European readers, especially its youngest ones, were unimpressive in those days –as in our day at the dawn of the Third Millennium– the number and competence of experts in works and genres who guided (or attempted to guide) readers' choices and consequently, the lines of the publishing industry and authorial creativity were also limited as well as frequently discordant and only managed to have an effect within very reduced, local linguistic scopes.

tulaven com a exegetes d'obres i gèneres, i que orientaven, o pretenien orientar, la tria dels lectors i, de retruc, les línies de la indústria editorial i la creativitat dels autors, també eren limitats. Llurs veus, a més d'escasses, eren sovint discordants i aconseguien incidir només en àmbits lingüístics locals molt reduïts.

Formar un jurat europeu que assumís, a més de la feina d'examinar i seleccionar unes obres literàries i de determinar-ne el valor intrínsec, la tasca prèvia de definir els criteris d'anàlisi d'uns valors culturals i/o educatius europeus, significà d'entrada escollir estudiosos i investigadors abans que no pas representants d'una determinada tendència crítica o ideològica, o d'una àrea cultural o lingüística. Un grup de recerca format per estudiosos d'onze països europeus, treballant junts durant dos anys, llegint i comparant, proposant uns paràmetres de valoració sempre diferents, perquè eren el resultat de l'anàlisi d'unes obres i d'uns estils i llenguatges nous cada vegada, provinents de tots els racons d'Europa, significava i ha significat un diàleg i una discussió oberts, però també ha permès fer visible i donar rellevància a l'objecte d'aquesta recerca i la seva estructura multidisciplinària.

La universitat europea no era pas l'única que, a les seves seus antigues i modernes, de l'est i de l'oest, anava obrint línies de recerca a tenir en compte, sinó que també altres centres i organismes culturals, amb independència del món acadèmic, posaven en evidència les problemàtiques emergents i oferien claus interpretatives argumentades amb molt de rigor.

Tant durant la tasca preparatòria de cada edició, que comportava enviar a cada membre del jurat totes les obres presentades perquè les llegís –o se les fes llegir– en

lectores, lectores que exigían *presencias reales*, por decirlo con palabras de George Steiner. Y si en la Europa de entonces –tal como en la de nuestros días, la del actual inicio del tercer milenio– el número y la exigencia crítica de los lectores, y especialmente de los más jóvenes, no eran espectaculares, el número y la competencia de quienes se postulaban como exegetas de obras y géneros, y que orientaban, o pretendían orientar, la elección de los lectores y, por ende, las líneas de la industria editorial y la creatividad de los autores, también eran limitados. Sus voces, además de escasas, eran a menudo discordantes y conseguían incidir sólo en ámbitos lingüísticos locales muy reducidos.

Formar un jurado europeo que asumiese, además de la labor de examinar y seleccionar unas obras literarias y de determinar su valor intrínseco, la tarea previa de definir los criterios de análisis de unos valores culturales y/o educativos europeos, significó de entrada escoger a estudiosos e investigadores antes que a representantes de una determinada tendencia crítica o ideológica, o de un área cultural o lingüística. Un grupo de investigación formado por estudiosos de once países europeos, trabajando juntos durante dos años, leyendo y comparando, proponiendo unos parámetros de valoración siempre diferentes, pues eran el resultado del análisis de unas obras y de unos estilos y lenguajes nuevos cada vez, provenientes de todos los rincones de Europa, significaba y ha significado un diálogo y una discusión abiertos, pero también ha permitido hacer visible y dar relevancia al objeto de esta investigación y a su estructura multidisciplinaria.

La universidad europea no era la única que, en sus sedes antiguas y modernas, del este y del oeste, iba abriendo líneas de investigación a tener en cuenta, sino que también otros centros y organismos culturales, con independencia del mundo académico, ponían en evidencia las problemáticas emergentes y ofrecían claves interpretativas argumentadas con gran rigor.

Tanto durante la tarea preparatoria de cada edición, que conllevaba enviar a cada miembro del jurado todas las obras presentadas para que las leyese –o se las hiciera leer– en la lengua original, así como durante la semana en que el jurado se dedicaba, muchas veces en público, a analizar las obras y a hacer la valoración final, todos los temas de investigación del momento, sobre teoría y crítica literaria, sobre la educación, literaria pero también cívica y política, de las nuevas generaciones, y sobre la influencia de la industria cultural, por una parte, y de las instituciones, escuela y bibliotecas que había que renovar o refundar, por la otra, ponían en evidencia el ámbito, extremadamente amplio y, al mismo tiempo, complejo, que constituye la investigación sobre la lectura y

El Quixot i els seus llibres, gravat de Gustavo Doré.

Forming a European jury that would assume the prior task of defining criteria for analysing European cultural and/or educational values in addition to examining and selecting literary works and determining their intrinsic value meant choosing scholars and researchers, instead of representatives of certain critical or ideological trends or cultural or linguistic areas, from the start. A group of researchers made up of scholars from eleven European countries worked together for two years, reading, comparing and proposing assessment parameters that were always shifting, since they were the result of the on-going analysis of new languages, styles and works from all corners of Europe. This meant and means open dialogue and discussion, yet it also made the object of this research and its multidisciplinary structure visible and gave it relevance.

In their old and new locations in the east and west, European universities were not alone in opening up new lines of research; other cultural centres and bodies outside the academic world also shed light on emerging issues and offered interpretative key points argued with great rigor.

Manuscrit original de Lewis Carroll.

la llengua original, com també durant la setmana en què el jurat es dedicava, moltes vegades en públic, a analitzar les obres i a fer-ne la valoració final, tots els temes de recerca del moment, sobre teoria i crítica literària, sobre l'educació, literària però també cívica i política, de les noves generacions, i sobre la influència de la indústria cultural, d'una banda, i de les institucions, escola i biblioteques que calia renovar o refundar, de l'altra, posaven en evidència l'àmbit, extremament ampli i, alhora, complex, que constitueix la recerca sobre la lectura i la literatura juvenil en el context europeu. Si bé, segons el reglament del Premi Europeu, els onze membres del jurat van anar variant al llarg del temps, per permetre que hi participessin les diverses línies de recerca i les diferents àrees culturals, el seu president era qui havia d'assumir la tasca de garantir que la feina en comú tingués el caràcter rigorós de la recerca i de la formulació d'uns criteris comuns. Certament, no sempre era fàcil coordinar els esforços dels membres del jurat en la direcció desitjada pels promotors del premi, la d'identificar les línies més originals i creatives que els autors europeus adreçaven al públic juvenil, perquè precisament els membres del jurat eren elegits per haver elaborat de manera original uns plantejaments crítics propis.

En canvi, gairebé sempre es va superar l'obstacle que acostuma a presentar-se quan un membre d'un jurat es considera el representant de la cultura (o de les editorials, o dels autors) del propi país o de la pròpia llengua i entén la seva funció com la de defensar uns valors que desitja veure confirmats en el repartiment dels reconeixements finals (com succeeix en els premis internacionals, l'exemple més evident dels quals és el jurat de la Medalla Andersen).

Contràriament a això, considerar les obres, els estils de la narració o del grafisme, els temes i els missatges proposats com a adreçats teòricament a tots els potencials lectors europeus i, per tant, susceptibles de promoure la curiositat per la diversitat, la consciència de la història i els valors compartits, la sensibilitat estètica per a la innovació i per a la creació, la simpatia humana per uns itineraris existencials i uns paisatges mentals allunyats dels propis, exigia al jurat no tan sols un notable esforç hermenèutic, sinó també, sobretot, una reflexió sobre la funció d'aquesta literatura i sobre la pròpia funció de mediadors culturals d'una futura nova Europa.

En totes les edicions del Premi, és a dir, durant gairebé trenta anys de vida cultural i política europea, el jurat fou presidit pel seu fundador, Giuseppe Flores d'Arcais, el qual, amb una dedicació constant i una crítica amatent, hi estampà el segell de les preguntes fonamentals referents a l'educació de l'home i del ciutadà, refermant així la inclusió de la recerca sobre la lectura i la litera-

la literatura juvenil en el context europeu. Si bien, según el reglamento del Premio Europeo, los once miembros del jurado fueron variando a lo largo del tiempo, para permitir la participación de las diversas líneas de investigación y las diferentes áreas culturales, su presidente era quien debía asumir la tarea de garantizar que la labor común tuviese el carácter riguroso de la investigación y de la formulación de unos criterios comunes. Ciertamente, no siempre era fácil coordinar los esfuerzos de los miembros del jurado en la dirección deseada por los promotores del premio, a saber, la de identificar las líneas más originales y creativas que los autores europeos dirigían al público juvenil, porque precisamente los miembros del jurado eran elegidos por haber elaborado de manera original unos planteamientos críticos propios.

Sin embargo, casi siempre se superó el obstáculo que acostumbra a presentarse cuando un miembro de un jurado se considera el representante de la cultura (o de las editoriales, o de los autores) del propio país o de la propia lengua y entiende su función como la de defender unos valores que desea ver confirmados en el reparto de los reconocimientos finales (como sucede en los premios internacionales, cuyo ejemplo más evidente es el jurado de la Medalla Andersen).

Contrariamente a eso, considerar las obras, los estilos de la narración o del grafismo, los temas y los mensajes propuestos como dirigidos teóricamente a todos los potenciales lectores europeos y, por lo tanto, susceptibles de promover la curiosidad por la diversidad, la conciencia de la historia y los valores compartidos, la sensibilidad estética para la innovación y para la creación, la simpatía humana por unos itinerarios existenciales y unos paisajes mentales alejados de los propios, exigía al jurado no tan sólo un notable esfuerzo hermenéutico, sino también, y sobre todo, una reflexión sobre la función de esta literatura y sobre la propia función de los mediadores culturales de una futura nueva Europa.

En todas las ediciones del Premio, es decir, durante casi treinta años de vida cultural y política europea, el jurado fue presidido por su fundador, Giuseppe Flores d'Arcais, el cual, con una dedicación constante y una crítica esmerada, estampó el sello de las preguntas fundamentales referentes a la educación del hombre y del ciudadano, afianzando así la inclusión de la investigación sobre la lectura y la literatura juvenil en el ámbito de la reflexión pedagógica y de la responsabilidad científica de la universidad.

En las sedes universitarias de la Europa de los años sesenta, los pocos especialistas o interesados por la lectura llamada para la infancia o la adolescencia eran mayoritariamente críticos literarios, historiadores del

The entire range of research topics current at the time on literary critique and theory, the literary, civic and political education of new generations and the influence of the culture industry and the institutions, school and libraries that were to be renewed or recast which were dealt with both during the preparatory work involved in every biennial, which entailed sending all works submitted to each jury member for them to read – or be read – in the original language, as well as during the week in which the jury devoted itself to analyzing works and making an often public final evaluation demonstrated the extremely broad and complex scope of researching children's literature and reading within the European context. According to the Award's rules, the chair assumed the task of guaranteeing the rigor of joint work in research and formulating common criteria, although the eleven jury members varied over time to allow different research lines and cultural areas to take part. Certainly, it was not always easy to guide the efforts of jury members in the direction the Award's founders had envisaged, i.e., identifying the most original and creative lines of European children's literature, because, in fact, jury members were chosen for having elaborated their own original, critical approaches.

Nevertheless, the obstacles in deciding on the final awards that appeared when jury members considered themselves to be representatives of their own countries' culture (or publishers or authors) or own languages and interpreted their function as defending values they wished to see confirmed (as is the case in international awards, the clearest example of which is the Andersen Medal jury) were almost always overcome.

In contrast, viewing the works, narrative or graphic styles, topics and messages proposed as being theoretically aimed at all potential European readers and thus capable of promoting curiosity about diversity, the awareness of shared values and history, aesthetic sensibilities for innovation and creation and the human affection for existential itineraries and mental landscapes far removed from their own required a remarkable hermeneutic effort from jury members, as well as, primarily, a reflection on this literature's and their own functions as cultural mediators in a new, future Europe.

Throughout the Award's entire history, i.e., during almost thirty years of European cultural and political life, the jury was presided over by its founder, Giuseppe Flores d'Arcais, who left his mark on the fundamental issues involved in education and educating citizens with his constant dedication and painstaking critique, thus reinforcing the inclusion of research on reading and children's literature into the sphere of reflection on education science and scientific responsibility at universities.

tura juvenil en l'àmbit de la reflexió pedagògica i de la responsabilitat científica de la universitat.

A les seues universitàries de l'Europa dels anys seixanta, els pocs especialistes o interessats per la lectura anomenada *per a la infància o l'adolescència* eren majoritàriament crítics literaris, historiadors del folklore o de l'escola, psicòlegs evolutius, sociòlegs de la literatura, antropòlegs culturals, experts en biblioteconomia, historiadors de l'edició o de la lectura i la seva didàctica, de la iconologia i dels llenguatges gràfics, línies de recerca que s'havien topat, totes, sovint de manera transversal, amb un text, un gènere, una moda literària o una innovació estilística de la literatura juvenil. No tan sols camps diversos sinó també objectius i metodologies diferents constituïen l'àmbit d'una recerca que aleshores es trobava als seus inicis i, des del punt de vista del Premi Europeu, força fragmentada, no només geogràficament.

Es tractava, en definitiva, d'estudiosos i crítics per als quals les problemàtiques pedagògiques es reduïen als aspectes pràctics, aspectes derivats, en molts casos, de llurs plantejaments crítics, i que delegaven en els qui tenien el deure de formar les generacions joves amb el material escollit i interpretat per ells. Un estudi com el que l'any 1968 proposava Marc Soriano a *Les contes de Perrault, culture savante et traditions populaires* exemplificava amb eficàcia el llistó al qual calia reconduir la recerca, però també la convergència, en aquesta recerca, de competències disciplinàries múltiples i essencials, des de les de l'antropologia cultural fins a les de la història, social, del pensament, de la tradició educativa, o de l'exègesi literària i lingüística. L'obra de Soriano esdevingué de seguida molt important no tan sols per la qualitat de l'estil que en sostenia i unificava l'arquitectura, sinó també pel fet que sobre un tema de l'anomenada *literatura per a la infància* (la fàula) es pogués desenvolupar tant de coneixement i tractat amb tanta mestria.

La feina del jurat del Premi Europeu, considerant la seva llarga durada i els resultats assolits (dels quals és impossible donar tots els detalls aquí) estigué destinada des del principi a assolir una coherència metodològica pròpia i peculiar, a proposar una base epistemològica per a l'estudi de la literatura juvenil que reflectís el dinamisme de la recerca europea idealment dirigida a la humanitat de la cultura. Així, quedà demostrat, gràcies a l'anàlisi crítica continuada, durant tots aquests anys, de milers d'obres narratives i gràfiques d'autors amb les llengües, cultures, opinions i ideals més diversos, que la cultura dels europeus és un magma en constant ebullició, inaferrable per a les categoritzacions generals i estables i de la qual, doncs, es pot traçar la història i marcar-ne els límits, però no pas

folklore o de la escuela, psicólogos evolutivos, sociólogos de la literatura, antropólogos culturales, expertos en biblioteconomía, historiadores de la edición o de la lectura y su didáctica, de la iconología y de los lenguajes gráficos, líneas de investigación que se habían topado, todas ellas, a menudo de manera transversal, con un texto, un género, una moda literaria o una innovación estilística de la literatura juvenil. No sólo campos diversos, sino también objetivos y metodologías diferentes constituían el ámbito de una investigación que entonces se encontraba en sus inicios y, desde el punto de vista del Premio Europeo, bastante fragmentada, y no sólo geográficamente.

Se trataba, en definitiva, de estudiosos y críticos para los cuales las problemáticas pedagógicas se reducían a los aspectos prácticos, aspectos derivados, en muchos casos, de sus planteamientos críticos, y que delegaban en los que tenían el deber de formar las generaciones jóvenes con el material escogido e interpretado por ellos. Un estudio como el que en 1968 proponía Marco Soriano en *Les contes de Perrault, culture savante et traditions populaires* ejemplificaba con eficacia el listón al que había que reconducir la investigación, pero también la convergencia, en esta investigación, de competencias disciplinares múltiples y esenciales, desde las de la antropología cultural hasta las de la historia, social, del pensamiento, de la tradición educativa, o de la exégesis literaria y lingüística. La obra de Soriano pasó a ser en seguida muy importante no sólo por la calidad del estilo que sostenía y unificaba su arquitectura, sino también por el hecho de que sobre un tema de la llamada *literatura para la infancia* (la fábula) se pudiese desarrollar tanto conocimiento y trabado con tanta maestría.

La labor del jurado del Premio Europeo, considerando su larga duración y los resultados alcanzados (imposibles de detallar aquí), estuvo adscrita desde el principio a lograr una coherencia metodológica propia y peculiar, a proponer una base epistemológica para el estudio de la literatura juvenil que reflejase el dinamismo de la investigación europea idealmente dirigida a la humanidad de la cultura. Así, quedó demostrado, gracias al análisis crítico continuado, durante todos estos años, de miles de obras narrativas y gráficas de autores con las lenguas, culturas, opiniones e ideales más diversos, que la cultura de los europeos es un magma en constante ebullición, inabarcable para las categorizaciones generales y estables, de la que se puede trazar la historia y marcar los límites, pero no recluirla en una definición. De ello se desprendió la exigencia de una investigación igualmente dinámica y permeable a los descubrimientos y a las propuestas originales, más que dedicada a elaborar unas panorámicas de conjunto homogéneas, como los marcos tradi-

The few specialists or others interested in children's literature at European universities in the 1960s were mainly literary critics, folklore or education historians, evolutionary psychologists, literature sociologists, cultural anthropologists, library scientists, historians of publishing or historians of reading and its didactics, iconology and graphic languages. All these lines of research had intersected at some time with a text, genre, literary fashion or stylistic innovation for children's literature, often transversally. Not only diverse fields, but also diverse objectives and different methodologies constituted the scope for the research that was then in its inception and extremely fragmented from the European Award's standpoint, and not only in the geographical sense.

In short, they were scholars and critics for whom education issues were reduced to practical aspects that often derived from their critical approaches and who delegated their duties to educate young generations to material they had chosen and interpreted themselves. Marco Soriano's *Les contes de Perrault, culture savante et traditions populaires* from 1968 effectively exemplified the high standards research was to aspire to, as well as the convergence of multiple and essential disciplinary fields in this research, such as cultural anthropology, history, sociology, traditions in education and thought, and literary and linguistic analysis. Soriano's work won immediate accolades, not only thanks to the quality of style that underlay it and unified its architecture, but also for having so masterfully developed so much knowledge on a topic in children's literature (fables).

Considering the European Award's long duration and the results it attained (impossible to detail here), the jury's task from the outset was to achieve its own, idiosyncratic methodological coherence and propose an epistemological basis for the study of children's literature that would reflect the dynamics of European research, ideally aimed at the humanity of culture. Thus, the years of ongoing critical analysis of thousands of narrative and graphic works in the most diverse languages, cultures, opinions and ideals proved that European culture is a constantly churning magma that overflows general and stable categorisations, a culture whose history could be traced and whose boundaries could be marked, yet not confined in a definition. This generated a demand for an equally dynamic research that would be permeable to original proposals and discoveries, rather than dedicated to elaborating homogenous panoramas, such as traditional frameworks organised according to linguistic forms, genres, topics or recipients.

Therefore, just as the discussion between European scholars entailed a commitment and effort to overcoming national cultural barriers and establishing a completely new

recloure-la en una definició. D'això se'n seguí l'exigència d'una recerca igualment dinàmica i permeable a les descobertes i a les propostes originals, més que no pas dedicada a elaborar uns quadres de conjunt homogenis, com els marcs tradicionals, ordenats segons la forma lingüística, el gènere, els temes o els destinataris.

Així doncs, si la discussió entre estudiosos europeus comportà el compromís i l'esforç de superar les barreres culturals nacionals, establint d'aquesta manera un camp de recerca completament nou, tant pel mètode com pel contingut, el fet que la seva creació i el seu impuls constant provinguessin d'una càtedra universitària de pedagogia (la d'un Mestre de la pedagogia europea) i no d'una càtedra de teoria o crítica literària, d'estètica, de sociologia, de psicologia, d'història ni de biblioteconomia portà a explicitar el problema de relació que les preferències i els valors detectats podien

condujo inevitablemente a hacerse preguntas, a identificar las situaciones problemáticas, a inventar respuestas, a diseñar propuestas: a entrar, ni que fuera de manera provisional, en el ámbito de la investigación pedagógica, una investigación pedagógica que resultaba también del todo nueva, porque se adentraba en terrenos inexplorados o que habían sido esbozados antes en parte, incluso quizá esterilizando cualquier posibilidad de innovación y crecimiento.

Así pues, si la discusión entre estudiosos europeos comportó el compromiso y el esfuerzo de superar las barreras culturales nacionales, estableciendo de esta manera un campo de investigación completamente nuevo, tanto por el método como por el contenido, el hecho de que su creación y su impulso constante procediesen de una cátedra universitaria de pedagogia (la de un Maestro de la pedagogia europea) y no de una cátedra de teoría o crítica literaria, de estética, de sociología, de psicología, de historia o de biblioteconomía, llevó a explicitar el problema de relación que las preferencias y los valores detectados podían tener en el campo de la educación. Si bien muchos de los expertos presentes en los jurados no tenían una formación pedagógica, ni conocimientos de la praxis educativa vigente en su país, el trabajo en común los

field of research in terms of method as well as content, the fact that its creation and constant impetus came from a university chair in education science (European primary school education) and not a chair in literary criticism or theory, aesthetics, sociology, psychology, history or library science led to specifying the problem of description that detected preferences and values might have in the field of the education. Although many experts on the juries were not trained in education science, nor were cognizant with the educational practices current in their country, their joint work inevitably led them to pose questions, identify issues, invent answers and design proposals: to enter, although provisionally, the field of education research, which was also brand new, because it delved into unexplored terrain or areas that had previously been partially sketched out, which may have even stunted any potential innovation and growth.

tenir en el camp de l'educació. Si bé molts dels experts presents als jurats no tenien una formació pedagògica, ni coneixements de la praxi educativa vigent en llur país, el treball en comú els menà inevitablement a fer-se preguntes, a identificar les situacions problemàtiques, a inventar respostes, a dissenyar propostes: a entrar, ni que fos de manera provisional, en l'àmbit de la recerca pedagògica, una recerca pedagògica que resultava també del tot nova, perquè s'endinsava per terrenys inexplorats o que havien estat esbossats abans en part, fins i tot potser esterilitzant-ne qualsevol possibilitat d'innovació i creixement.

Es tractava, efectivament, de reconèixer i relacionar entre elles, segons uns procediments que també resultaven nous i innovadors, l'autoritat (l'*auctoritas*) dels autors i la formació d'uns lectors particulars, els joves, tradicionalment considerats com a més fàcilment i necessàriament maleables.

A l'Europa dels anys seixanta i següents, la indústria editorial vivia un període de gran expansió, feia servir noves tecnologies d'impressió i de difusió, i arribà a uniformar progressivament tendències, continguts i àdhuc llenguatges de la producció literària. Tanmateix, eren encara molt visibles, a cadascun dels països europeus, les diferències -d'objectius, de mètodes, d'instruments i de continguts- en la formació dels lectors, diferències que es reflectien en la visió del paper dels autors, als quals es reconeixien unes potencialitats educatives derivades de la persuasió estètica i de pensament de llur obra o, al contrari, derivades de la persuasió de la proposta d'uns valors morals, socials i cívics compartits.

condujo inevitablemente a hacerse preguntas, a identificar las situaciones problemáticas, a inventar respuestas, a diseñar propuestas: a entrar, ni que fuera de manera provisional, en el ámbito de la investigación pedagógica, una investigación pedagógica que resultaba también del todo nueva, porque se adentraba en terrenos inexplorados o que habían sido esbozados antes en parte, incluso quizá esterilizando cualquier posibilidad de innovación y crecimiento.

Se trataba, efectivamente, de reconocer y relacionar entre ellas, según unos procedimientos que también resultaban nuevos e innovadores, la autoridad (la *auctoritas*) de los autores y la formación de unos lectores particulares, los jóvenes, tradicionalmente considerados como más fácil y necesariamente maleables.

En la Europa de los años sesenta y siguientes, la industria editorial vivía un período de gran expansión, utilizaba nuevas tecnologías de impresión y de difusión, y llegó a uniformar progresivamente tendencias, contenidos e incluso lenguajes de la producción literaria. Sin embargo, eran aún muy visibles, en cada uno de los países europeos, las diferencias -de objetivos, de métodos, de instrumentos y de contenidos- en la formación de los lectores, diferencias que se reflejaban en la visión del papel de los autores, a los que se reconocían unas potencialidades educativas derivadas de la persuasión estética y de pensamiento de su obra o, al contrario, derivadas de la persuasión de la propuesta de unos valores morales, sociales y cívicos compartidos.

Como es bien sabido, un debate análogo recorría, dividiéndolas profundamente, las

In fact, this meant recognising and achieving a relationship between authorial authority (*auctoritas*) and the education of a particular group of readers -young people, who were traditionally considered more easily and necessarily malleable- according to procedures that also were new and innovative.

The European publishing industry began to boom in the 1960s and thereon it used new technologies for printing and diffusion that led to a progressive uniformity in the trends, content and even languages of literary production. Nevertheless, the differences in objectives, methods, instruments and content in reader education were still visible in each of Europe's countries, differences that were reflected in their views of the role of authors, which recognised the educational potential of aesthetic persuasion and reflection on their works or, to the contrary, of shared moral, social and civic values.

As is well known, an analogous debate was sweeping across and deeply dividing the currents of European literary criticism, a debate that focussed on reducing to the minimum not only the function, but the very concept itself of author and therefore, its possible 'authority' on the one hand and on submerging all cultural production into the homogenous flow of the economy and tech-

Com és sabut, un debat anàleg recorria, dividint-los profundament, els corrents de la crítica literària europea, concentrada d'una banda a reduir al mínim no tan sols la funció, sinó fins el concepte mateix d'autor –i, per tant, la seva possible *autoritat*– i de l'altra a immernir tota producció cultural en el flux heterònom de l'economia i la tecnologia. Un debat que penetrava, de manera fragmentària i confusa, en el camp de la crítica de la producció per al públic juvenil, amb aplicacions, sovint perseguides de manera acrítica, en el camp de l'educació per a la lectura, de la seva didàctica i les seves institucions. A cada edició del Premi Europeu la discussió entre els diversos plantejaments crítics i les aplicacions metodològiques i didàctiques que en derivaven o hi eren implícites, discussió molt més rica i aprofundida pel fet d'estar emmarcada en l'horitzó històric de l'Europa política i cultural del moment, desembocava inevitablement en l'àmbit de la reflexió sobre l'educació.

2. Quina recerca, avui?

En una època de fortes contraposicions ideològiques que reduïen la pedagogia al nivell de les adaptacions metodològiques i l'eficàcia didàctica, la trobada biennal entre la creativitat d'autors i artistes de tot Europa i unes concepcions antropològiques de l'educació profundament diferents revelà l'essor i la complexitat de la recerca sobre la cultura juvenil, de la qual la literatura era aleshores l'aspecte més rellevant. Havent-hi col·laborat en l'organització i realització des del principi, com a secretari científic i també com a membre del jurat, qui escriu pot afirmar que la tasca duta a terme pel Premi Europeu durant més de tres dècades ha contribuït a crear o a fer emergir molts centres de recerca sobre la lectura i la literatura juvenil a les universitats europees, o vinculats a aquestes universitats, actius encara ara, i basats –encara que entès de maneres diferents– en l'àmbit de la recerca sobre l'educació. Fou el seu caràcter d'espai de recerca, i el dinamisme que donaren a aquesta recerca la creativitat d'uns autors autèntics i d'uns intèrprets exigents, el que distingí la proposta del Premi, i no pas el d'una idea preelaborada de cultura o d'educació sobre la qual s'haguessin de modelar les noves generacions europees.

Interpretant la cultura dels europeus com a discussió crítica, tensió projectual, diàleg argumentatiu, interpretació i revelació de la humanitat de l'home, l'educació no podia sinó ser l'espai que l'acull i la promou com a saba vital del viure comú.

Moltes coses han canviat d'ençà d'aquell llunyà 1962 en què una universitat amb set segles d'història europea s'implicà en l'estudi d'una cultura considerada fins aleshores menor i transitòria, convidant a col·laborar-hi insignes estudiosos d'una anhelada nova Europa. La universitat ha

corrientes de la crítica literària europea, concentrada por una parte en reducir al mínimo no sólo la función, sino hasta el propio concepto de autor –y, por lo tanto, su posible *autoridad*– y, por la otra, a sumergir toda producción cultural en el flujo heterónomo de la economía y la tecnología. Un debate que penetraba, de manera fragmentaria y confusa, en el campo de la crítica de la producción para el público juvenil, con aplicaciones, a menudo perseguidas de manera acrítica, en el campo de la educación para la lectura, de su didáctica y sus instituciones. En cada edición del Premio Europeo, la discusión entre los diversos planteamientos críticos y las aplicaciones metodológicas y didácticas que derivaban de ellos o les eran implícitas, discusión mucho más rica y profundizada por el hecho de estar enmarcada en el horizonte histórico de la Europa política y cultural del momento, desembocaba inevitablemente en el ámbito de la reflexión sobre la educación.

2. ¿Qué investigación, hoy?

En una època de fuertes contraposiciones ideològiques que reducian la pedagogia al nivell de las adaptaciones metodològicas y la eficacia didáctica, el encuentro bienal entre la creatividad de autores y artistas de toda Europa y unas concepciones antropológicas de la educación profundamente diferentes reveló la densidad y la complejidad de la investigación sobre la cultura juvenil, de la que la literatura era entonces el aspecto más relevante. Habiendo colaborado en su organización y realización desde el principio, como secretario científico y también como miembro del jurado, quien escribe puede afirmar que la labor realizada por el Premio Europeo durante más de tres décadas ha contribuido a crear o a hacer emerger muchos centros de investigación sobre la lectura y la literatura juvenil en las universidades europeas, o vinculados a estas universidades, activos aún ahora, y basados –aunque entendido de maneras diferentes– en el ámbito de la investigación sobre la educación. Fue su carácter de espacio de investigación, y el dinamismo que dieron a esta investigación la creatividad de unos autores auténticos y de unos intérpretes exigentes, la que distinguió la propuesta del Premio, y no la de una idea preelaborada de cultura o de educación sobre la que se tuviesen que modelar las nuevas generaciones europeas.

Interpretando la cultura de los europeos como discusión crítica, tensión proyectual, diálogo argumentativo, interpretación y revelación de la humanidad del hombre, la educación no podía sino ser el espacio que la acoge y la promueve como savia vital del vivir común.

Muchas cosas han cambiado desde aquel lejano 1962 en que una universidad con siete siglos de historia europea se impli-

nology on the other –a debate that fragmentarily and confusedly penetrated the field of criticism of children's literature with often uncritical applications in the fields of reading education, its didactics and its institutions. The discussion on each European Award about different critical approaches and their derived or implicit didactic and methodological applications grew richer and more profound because it was framed in the historical horizon of the political and cultural Europe of the times and inevitably led to fields that reflect on education.

2. What research today?

At a time of strongly opposed ideological positions that reduced education science to the level of methodological adaptations and didactic effectiveness, the biennial encounter of authorial and artistic creativity from all corners of Europe and the profoundly different anthropological conceptions of education revealed the density and complexity of research on the youth culture, of which literature was its most relevant aspect. Having collaborated in its organization and subsequent history from the start as scientific secretary and jury member, I can affirm that the work accomplished by the European Award for over three decades played a role in creating or supporting many research centres on reading and children's literature at European universities or linked to universities in the field of education research, although interpreted in different ways, which are still active today. The distinguishing feature of the Award's work was its character as a research space and the stimulus given to this research by the creativity of authentic authors and demanding readers, not a prefabricated idea of culture or education that new European generations would have to model themselves after.

When European culture is viewed as a critical discussion, on-going project, debate or the interpretation and revelation of man's humanity, then education becomes a space that welcomes culture and promotes it as the lifeblood of common experience.

Many things have changed since that far-off 1962 in which a university with seven centuries of European history plunged into studying a culture that had been considered minor and transitory until then and invited the collaboration of eminent scholars from a sorely desired new Europe. The university world has changed since then; perhaps the vision of Europe, its culture and the participation of its citizens has also changed, as perhaps the connective tissue of communication and interpersonal, intercultural and scientific dialogue has changed. Research on reading and children's literature has produced an enormous volume of studies, specialisations and investigations that have spread from the university world and found recognition in journals, congresses and

canviat des d'aleshores, potser ha canviat la visió d'Europa, de la seva cultura i de la participació que hi tenen els ciutadans, ha canviat el teixit conjuntiu de la comunicació i del diàleg interpersonal i intercultural, tal vegada del científic. La recerca sobre la lectura i la literatura juvenil ha produït un volum ingent d'estudis, d'especialitzacions i d'investigacions, que s'han difós des de la universitat o que hi troben un reconeixement, revistes, congressos i premis que en mantenen viu l'interès. La indústria editorial especialitzada ha esdevingut avui dia un motor econòmic fortíssim, els efectes del qual són evidents per a tothom.

L'experiència del Premi Europeu –que en les últimes edicions duia el nom de l'humanista Pier Paolo Vergerio– concloué a la fi del segle passat, quan el seu impuls propositiu, en un context europeu tan canviat, s'afeblí.

Tanmateix, continua essent encara un model de recerca fonamental, estructurat per les preguntes sobre l'home i sobre la seva educació que la cultura europea refa continuament, un model que exigeix la valorització dels qui les fan, els autors que saben pensar, i dels qui saben interpretar-les, és a dir, llegir-les. ➡

có en el estudio de una cultura considerada hasta entonces menor y transitoria, invitando a colaborar a insignes estudiosos de una anhelada nueva Europa. La universidad ha cambiado desde entonces, quizá ha cambiado la visión de Europa, de su cultura y de la participación que tienen los ciudadanos, ha cambiado el tejido conjuntivo de la comunicación y del diálogo interpersonal e intercultural, tal vez del científico. La investigación sobre la lectura y la literatura juvenil ha producido un volumen ingente de estudios, de especializaciones y de investigaciones que se han difundido desde la universidad o que encuentran un reconocimiento, revistas, congresos y premios que mantienen vivo el interés. La industria editorial especializada ha pasado a ser hoy día un motor económico fortísimo, cuyos efectos son evidentes para todo el mundo.

La experiencia del Premio Europeu –que en las últimas ediciones llevaba el nombre del humanista Pier Paolo Vergerio– concluyó al final del siglo pasado, cuando su impulso propositivo, en un contexto europeo tan cambiado, se debilitó.

Sin embargo, sigue siendo aún un modelo de investigación fundamental, estructurado por las preguntas sobre el hombre y sobre su educación que la cultura europea replantea continuamente, un modelo que exige la valorización de quienes las formulan, los autores que saben pensar, y de quienes saben interpretarlas, es decir, leerlas. ➡

awards that maintain interest in it alive. The specialised publishing industry has become a steady economic driver nowadays, the effects of which are clear to all.

The experience of the European Award –which in its last years bore the name of humanist Pier Paolo Vergerio– came to a close at the end of the past century when its initial purpose was debilitated within a radically altered European context.

Nevertheless, it remains a model for basic research on questions concerning man and his education that are continuously reframed within European culture, a model that demands the valuation of those who formulate the questions, the authors who know how to think and those who know how to interpret those authors, i.e., those who read them. ➡

*Alice Liddell:
fotografiada
per Lewis Carroll
a l'edat de 7 anys
i, per última vegada,
a l'edat de 18 anys.
A baix, fotografiada
als Estats Units,
en el centenari
de Lewis Carroll,
el 1932*

